

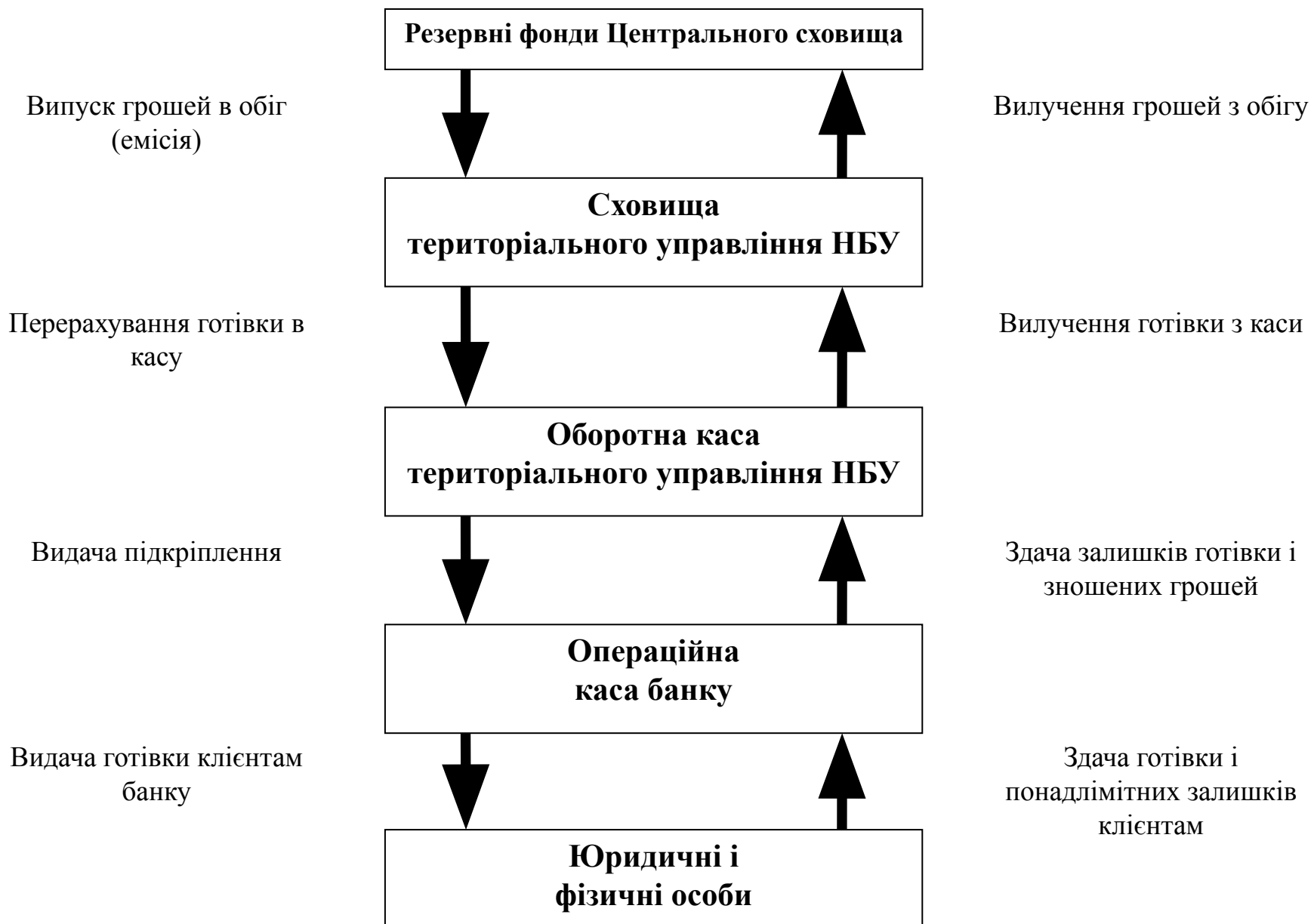
ТЕМА 5. ОБСЛУГОВУВАННЯ БАНКАМИ ПЛАТІЖНОГО ОБОРОТУ

1. Схема платіжного обороту.
2. Обслуговування банками готівкового обороту.
3. Обслуговування банками безготівкового обороту.

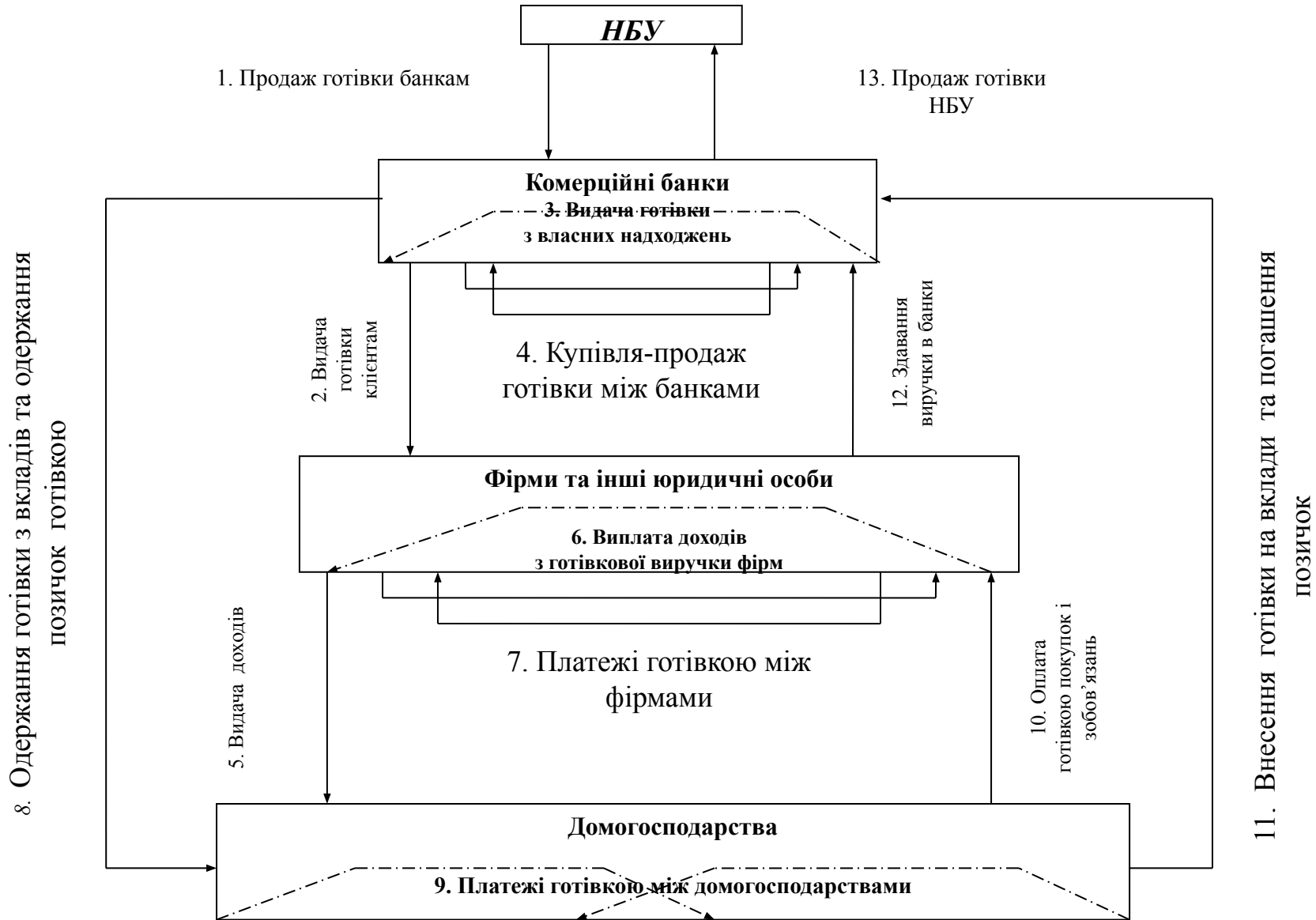
Схема платіжного обороту (загальна, готівкового, напівготівкового, безготівкового)

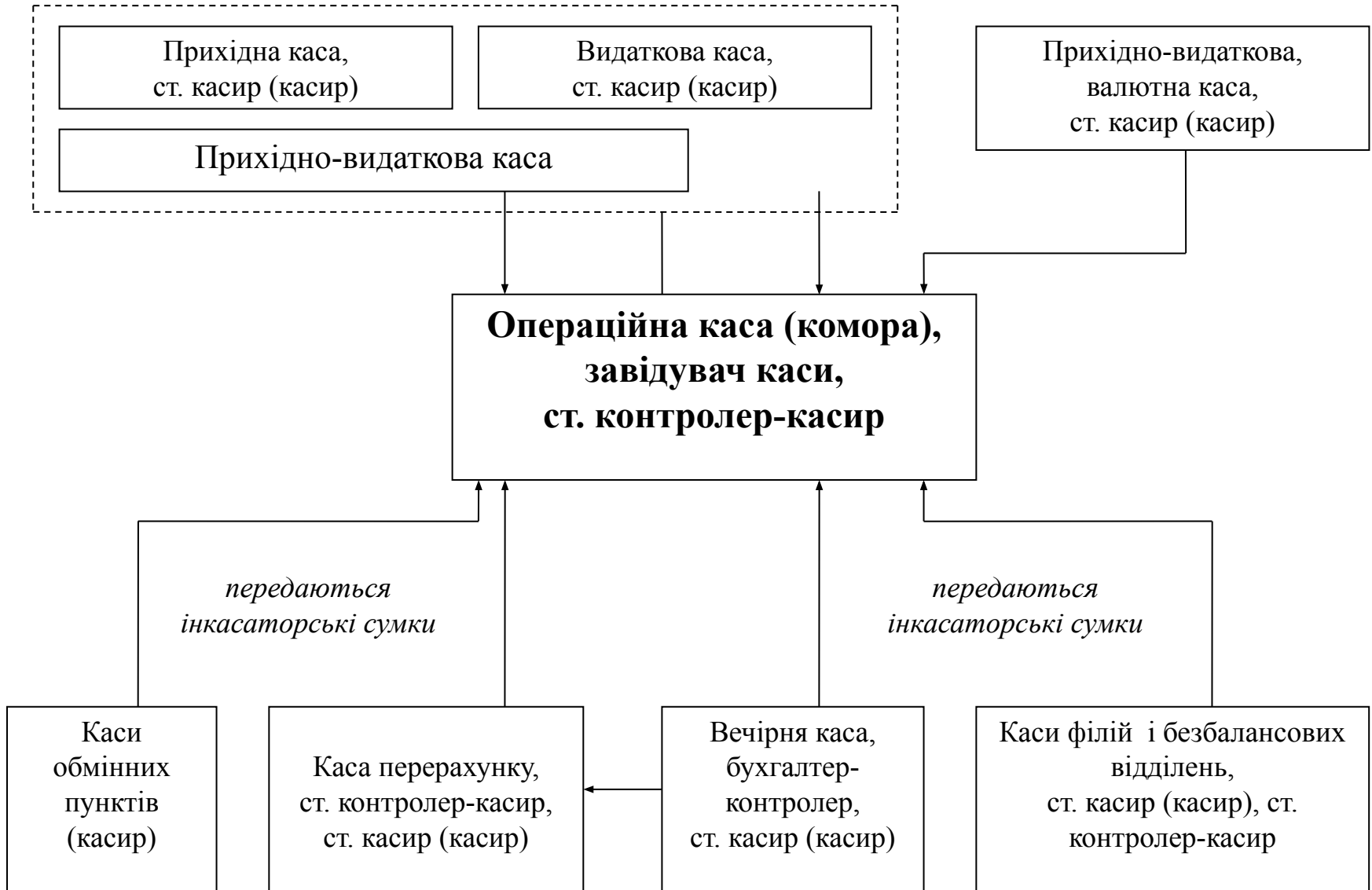
Оборот касової готівки (загальна схема)

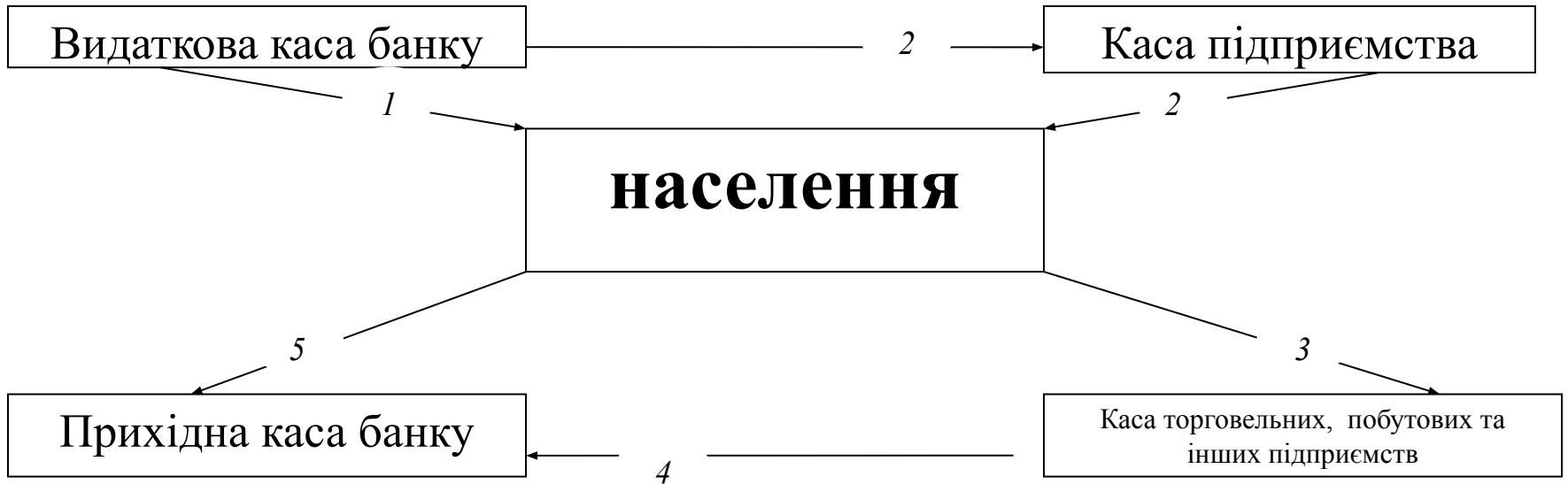
Схема обороту готівки (розгорнута схема)

Організаційна структура касового відділу банку

Кругообіг готівки між банками і клієнтами

Пояснення

1. З каси банку (наприклад, при виплаті вкладів) готівка надходить до населення.
2. Готівка може надходити до населення через каси підприємств, організацій, установ при виплаті зарплати або платежів, що прирівняні до неї, розрахунках за закуплену сільгосппродукцію тощо.
3. Після оплати населенням за товари, роботи, послуги готівка надходить у каси торговельних підприємств і організацій.
4. Підприємства й організації здають понадлімітні залишки в каси банків.
5. Населення може здавати готівку в банк (наприклад, при поповненні вкладів, купівлі цінних паперів та ін.).

Схема документообігу і контролю за видатковими касовими документами

Схема документообігу і контролю за прихідними касовими документами

Етапи складання прогностичних розрахунків касових оборотів банку

Принципи, на яких базується організація безготівових розрахунків

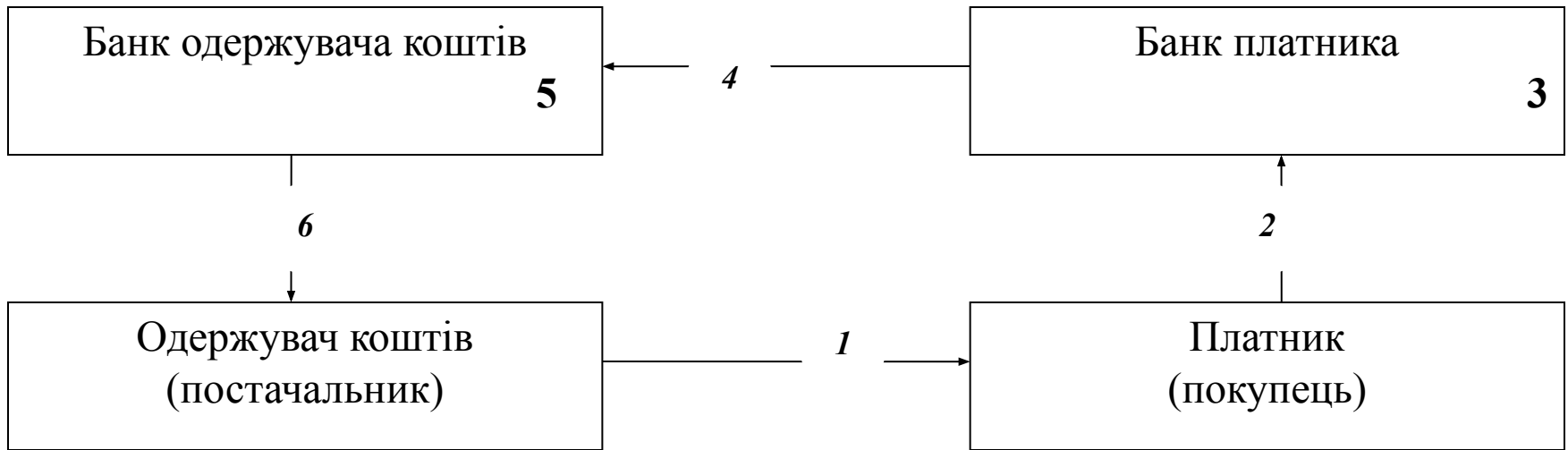
Класифікація безготівкових розрахунків

Переваги та недоліки форм платіжних інструментів

Платіжний інструмент	Переваги	Недоліки (ризиками)
Платіжне доручення	Має універсальний характер. Використовується в розрахунках за різноманітними платежами. Найбільш швидка і проста схема документообігу.	<i>Для платника:</i> у разі попередньої оплати товарних операцій немає повної гарантії, що продукція, послуги, роботи будуть поставлені (надані) своєчасно і належної якості. <i>Для одержувача коштів:</i> затримання виписки платником платіжного доручення через відсутність коштів на поточному рахунку.
Платіжна вимога-доручення	Має універсальний характер. Використовується в розрахунках за різноманітними платежами. Підвищує відповідальність суб'єктів розрахункових відносин за організацією розрахунків.	Швидкість оплати нижча у зв'язку з тим, що доручення на списання коштів надає платник. Затримання платником згоди на оплату внаслідок відсутності коштів на поточному рахунку.
Акредитив	<i>Для покупця:</i> - гарантія того, що кошти на поточний рахунок буде зараховано тільки після поставки товару за вказаною в договорі адресою; - продавець матиме змогу використати кошти тільки після відвантаження продукції; - для оформлення договору не вимагається підпис гаранта.	<i>Для покупця:</i> на певний час гроші відволікаються з обороту. <i>Для продавця:</i> кошти неможливо використати до моменту поставки товару.
Вексель	<i>Для покупця:</i> - збільшення гарантій оплати за рахунок гаранта; - відповідальність всіх векселедавців діям законодавчих норм; - можливість продажу векселя до терміну його погашення боржникуом і одержання необхідних оборотних коштів.	Крім договору поставки необхідні оформлення векселя відповідно до вимог законодавства та згода надійного поручителя.
Чек	<i>Для постачальника:</i> - відносна швидкість розрахунків; - високий ступінь гарантованості; - висока швидкість одержання коштів на рахунок чекодержателя і відповідно прискорення обороту капіталу та зменшення дебіторської заборгованості. <i>Для покупця:</i> - високий ступінь гарантованості одержання товару, оскільки чек випишується та передається в момент одержання товару.	<i>Для постачальника:</i> - неможливість розрахунків чеками при великих сумах платежів; - простота підробок.

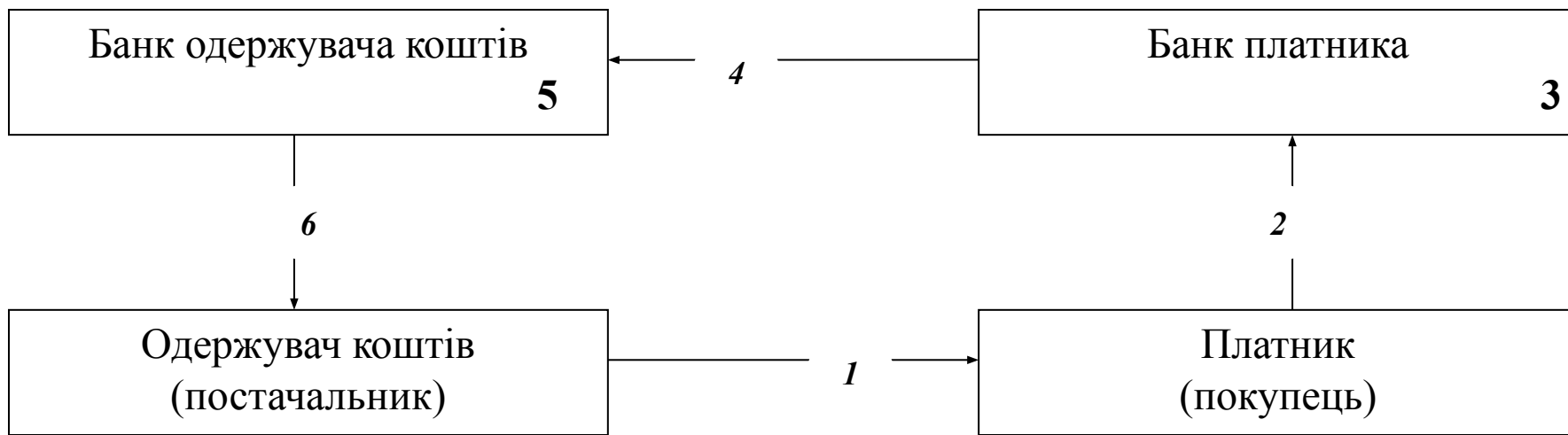
Схема документообігу при розрахунках платіжними дорученнями

Пояснення

1. Одержано замовлення та виписано рахунок-фактуру.
2. Оформлене платіжне доручення передається платником у банк.
3. Списується з рахунку платника сума згідно з платіжним дорученням.
4. Сума платіжного доручення перерахована в банк одержувача коштів.
5. Кошти зараховано на рахунок одержувача.
6. Клієнтові видано витяг з особового рахунку про зарахування коштів.

Документообіг при розрахунках платіжними вимогами-дорученнями

Пояснення

1. Вимога-доручення разом з товарно-транспортними документами передається платнику.
2. Вимога-доручення передається платником банку.
3. Кошти списуються з рахунку платника.
4. Кошти перераховуються в банк постачальника.
5. Банк зараховує кошти на рахунок постачальника.
6. Постачальнику видається витяг з особового рахунку про зарахування коштів.